

Christian Cousseau: 'Met passie en vakkennis red je het niet meer'

Kreet uit het Zuiden

De Franse maatschap gaec de la Loze behoort met 220 kalvingen in het blonde d'Aquitaineras tot de grotere bedrijven. Het bedrijfsmanagement is op orde, de cijfers staan duidelijk op het netvlies. Toch beleeft ook dit bedrijf harde tijden.

tekst **Guy Nantier**

Op de vraag wat de grootste veranderingen waren in het management bij de overgang van melkvee naar vleesvee én van 60 melkkoeien naar 220 blonde d'Aquitainezoogmoeders, moet Christian Cousseau van maatschap 'gaec' de la Loze het antwoord schuldig blijven. 'Het is een natuurlijk, langzaam proces geweest', zegt hij, diep gravend in zijn geheugen. 'In 1984 molken we 60 melkkoeien. In 1990 hadden we al 130

zoogmoeders en in 2000 waren we gegroeid naar 220 kalvingen. De grootste verandering vond eigenlijk plaats in het bedrijfsareaal. Dat is in oppervlakte verdubbeld om voldoende ruwvoer te kunnen produceren.'

Zoektocht naar rendement

Christian Cousseau (51) werkt in maatschap met zijn broer Jean-Marc (46) in Casties Labrande in het Franse zuidelijk

departement Haute Garonne. Op de loonlijst van maatschap gaec de la Loze staat Ludovic Cousseau (20), zoon van Christian. 'Ludovic twijfelt om in de maatschap toe te treden en een carrière als veehouder uit te bouwen', licht Christian toe. 'Hij werkt daarom nu in loondienst.'

Tot 1984 molk vader Robert Cousseau (73) zestig melkkoeien die goed waren voor 300.000 liter melk. Ten tijde van de melkquotering en de intrede in het bedrijf van de oudste zoon Christian (51) werd er omgeschakeld naar vleesvee. 'De investeringen voor uitbreiding van het melkveebedrijf waren te groot', verhaalt Christian. 'We hebben daarop zowat alle vleesrassen uitgeprobeerd. Je moet weten dat de bodem hier niet draagt. Het vleesvee het jaar rond goedkoop uitweiden is dus geen optie. We zochten daarom naar een vleesras dat ons een

Jean-Marc, Christian, Robert en Ludovic Cousseau

De maatschap gaec de la Loze ruidde ten tijde van de quotering in 1984 het melkvee voor vleesvee en groeide van 60 melkkoeien naar 220 zoogmoeders.

Frankrijk

Activiteiten:	vleesveehouderij
Ras:	blonde d'Aquitaine
Aantal kalvingen:	220
Aantal hectare:	317 (waarvan 100 ha permanent weiland)

maximum aan rendement gaf, rekening houdende met investeringen in huisvesting.'

In 1990 telde het bedrijf 100 limousin-

en 30 blonde d'Aquitainezoogmoeders. In 1996 werd een nieuwe stal gebouwd om aan de Franse milieunormen te voldoen. Gaandeweg werden de limousinmoeders vervangen door blondes, omdat het bedrijf in de wieg van het blonderas ligt en de handel hierop is afgestemd. Verder werden nog stappen gezet in groei van stalruimte en dieren.

Detector op de staart

Op het bedrijf kalven de blondedieren af op gemiddeld 32 maanden ouderdom. Twee derde van de dieren kalft af in de periode augustus tot november, een derde kalft af in de periode januari tot mei. 'De eerste afkalfleeftijd wil ik terugbrengen naar gemiddeld 30 maanden', zegt Christian. 'Het werkt nog iets gemakkelijker om in groepen te werken die fysiologisch in hetzelfde stadium verkeren.' Afkalven op 24 maanden is volgens de veehouder ook een optie, maar veel moeilijker te realiseren. 'Je moet immers de voeding aanpassen. Bovendien komen de dieren minder vlot in bronst na een eerste afkalving op twee jaar.'

Voor de afkalvingen wordt gewerkt met het detectiesysteem SmartVel. 'In Frankrijk werken al zo'n tweeduizend veehouders met het systeem, waarvan de helft vleesveehouders', licht hij toe. 'Het systeem is diervriendelijk, omdat je niet binnendringt in het dier, het is honderd procent betrouwbaar en heeft een groot gebruiksgemak. Het geeft een gerust gevoel.'

Op de staart van dieren wordt veertien dagen voor de kalving een detector geplakt met wat lijm en plakband. Scheren van de staart is niet nodig. De detector registreert vier 'bewegingen': contracties, staartbewegingen, buikkrampen en het staan en liggen van het dier. 'We krijgen een sms'je wanneer de uitdrijving start. Als het een vaars is, ga ik kijken. Bij tweedekalfsdieren onderneem ik niets. Als het afkalfproces na twee uur nog steeds aan de gang is, krijgen we een

De maatschap koopt steevast haar dekstieren aan op het centraal opfokstation te Casteljalous

tweede bericht en moeten we uiteraard gaan kijken.'

Zoekstier als hulpje

Voor de bronstdetectie zijn de veehouders dit jaar gestart met enkele zoekstieren van het melkras 'brunes des Alpes'. 'Vroeger maakten we twee tot drie inspectierondes per dag,' geeft Christian aan, 'maar we ervaren steeds meer problemen bij de bronstdetectie, vooral bij de vaarzen.'

Op het fokbedrijf is de huisregel dat dieren die gekalfd hebben in het najaar, bevrucht worden met ki-stieren. Dieren die in de winter afkalven, worden tijdens de weideperiode bevrucht via natuurlijk dekkende stieren. De dekstieren worden steevast gekocht op het centraal opfokstation te Casteljalous. 'We zoeken naar dekstieren van een mixte vleestype met goede moederkwaliteiten en gemakkelijke afkalvingen in de pedigreeopbouw. Het fokmateriaal uit de bedrijven van Jean-Claude Chilindron en Jean Vincent Garat spreekt ons bijvoorbeeld altijd erg aan.' De stieren, één per twintig koeien, worden in de regel na drie dekseizoenen verkocht. 'Maar eigenlijk houden we meer rekening met de verkoopwaarde van de stier. Zodra we denken hierop te verliezen, verkopen we hem.'

Op het ki-programma staan de stieren Cabrel, Donibane, Gaelic, Fanion, Capsalla en Renchy. Met het gebruik van gesekt sperma is het bedrijf gestopt, omdat de vruchtbaarheid van het sperma te laag was. De ki wordt uitgevoerd door de ki-dierenarts die slechts één ki-ronde heeft. 'Eén of twee ki-rondes, het maakt niet uit, het resultaat is hetzelfde. Bovendien verliezen wij bij één ronde minder arbeidstijd.' Tot het bedrijfsprotocol behoort, naast een strikt vaccinatieprogramma tegen ademhalingsziekten en een opsporingsprogramma voor bvd, het systematisch opvoelen op dracht van de moeders bij het spenen van de kalveren op vijf maanden na de kalving. De hui-

Om de prestaties van de vaders te kunnen evalueren dragen de kalveren een gekleurd oormerk per vader

De kalveren hebben de beschikking over krachtvoer en stro

De SmartVel-detector op de staart

dige tussenkalftijd bedraagt een mooie 380 dagen.

Uitzondering op de voornoemde huisregel vormen de vaarzensgroepen. Vaarzen worden altijd kunstmatig bevrucht. De reden hiertoe is dat de veehouders de nakomelingen van vaarzen nooit aanhouden als vervangingsvee. 'De vaarzen worden daarom bevrucht met pinkenstieren die vleestypische kalveren geven, zoals Vivaldi of Bizcai.' De nakomelingen worden na vijf maanden zogen verkocht als witvleeskalv 'veaux sous la mère'.

Kalveren primipara's binnen

Om de prestaties van de vaders te kunnen evalueren dragen de kalveren een gekleurd oormerk. 'Elke vader heeft zo zijn eigen kleur. Je kunt het niet gemakkelijker bedenken.'

De kalveren van de gekalfde vaarzen (de primipara's) blijven stevast op stal. Kalveren van koeien krijgen daarentegen wel weidegang met hun moeder. Christian Cousseau: 'Kalveren op de weide groeien minder hard dan op stal. Eenzelfde eindgewicht van 300 kg op speenleeftijd behalen duurt op de weide een maand langer.' De gekalfde vaarzen worden tweemaal per dag bij hun kalveren gelaten om hen te laten zuigen. Bij onvoldoende melk worden 'tantes' ingeschakeld.

Tijdens hun melkperiode hebben de kalveren ad libitum de beschikking over

een kalverkorrel en stro. Op het bedrijf wordt met de voermengwagen een tmr of total mixed rantsoen verstrekt tijdens de stalperiode van 15 november tot 15 maart. Het basisrantsoen bestaat dan op drogestofbasis uit een derde mais, een derde kuilgras en een derde luzernehooi. 'Op het einde van de winter wordt er bij de vaarzen wel meer gras en minder mais in het rantsoen gemixt, anders worden ze te vlug vet', stelt de veehouder. De gekalfde dieren krijgen daarnaast nog 2 kg krachtvoer per dag tot spenen.

In de lente moeten de dieren het doen met het weidegras. Vanaf half juli tot opstallen worden de dieren bijgevoerd op de weide met voordroog uit balen. In de zomer is er hier immers geen grasgroei meer vanwege de droogte. 'Het is hier eigenlijk negen maanden winter per jaar.' Het bedrijf is zelfvoorzienend in ruwvoerproductie. Stro moet wel worden bijgekocht. De hoeveelheid krachtvoer die aangekocht wordt, bedraagt een kleine 100 ton per jaar.

Harde boerentijden

De productie van de maatschap kan ingedeeld worden als volgt: van de 220 kalvinnen gaan 60 kalveren in de witvleesproductie of 'veaux sous la mère', 65 stuks worden aangehouden voor de verdere fokkerij. De mannelijke kalveren (75 tot 80 stuks gemiddeld) worden als brouard verkocht voor de export naar Italië om er

afgemest te worden. 'We hebben ook te maken met tien procent kalversterfte op jaarbasis. Dat is iets onder het nationaal gemiddelde dat elf procent bedraagt.' De kalversterfte heeft meerdere redenen, geeft Christian aan. 'Dat kunnen zijn: ademhalingsproblemen, enterotoxemie, cryptosporidiose of ongelukjes waarbij de moeder het kalf verplettert.'

De maatschap doet eveneens aan verkoop van hoevevlees. Jaarlijks worden dertig reformekoeien en twintig vaarzen afgemest en verkocht. De hoeveverkoop brengt het bedrijf momenteel 5,50 euro per kg karkasgewicht op. In de handel is dat vandaag 5,10 euro per kg. De brouards van 300 tot 320 kg leveren 1100 euro per dier op. De witvleeskalveren 'veau sous la mère' worden verkocht à 8 euro per kg tegen 6,50 euro in de reguliere witvleesproductie.

Het brutobedrijfsresultaat (EBE) van de maatschap bedroeg volgens eigen zeggen in 2014 zo'n 136.000 euro. Na aftrek van de financiële lasten en de belasting kon 25.000 euro worden uitbetaald als vergoeding voor de arbeid. Christian Cousseau zegt bedrukt: 'Voor twee gezinnen! "C'est rude!" Het is beschamend. Met passie en vakkennis red je het tegenwoordig niet meer. De handelsprijs moet met minimaal 50 eurocent per kg karkasgewicht omhoog. Begrijp je nu waarom mijn zoon twijfelt om in de maatschap te treden?' |

Enkel vaarskalveren van koeien krijgen weidegang

